

Hálózatok, hálózatosodás és hálózat kutatás Eszköz és/vagy paradigma ?

Savanya Péter

PhD hallgató

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar

Közgazdaságtani és gazdaságfejlesztési Intézet

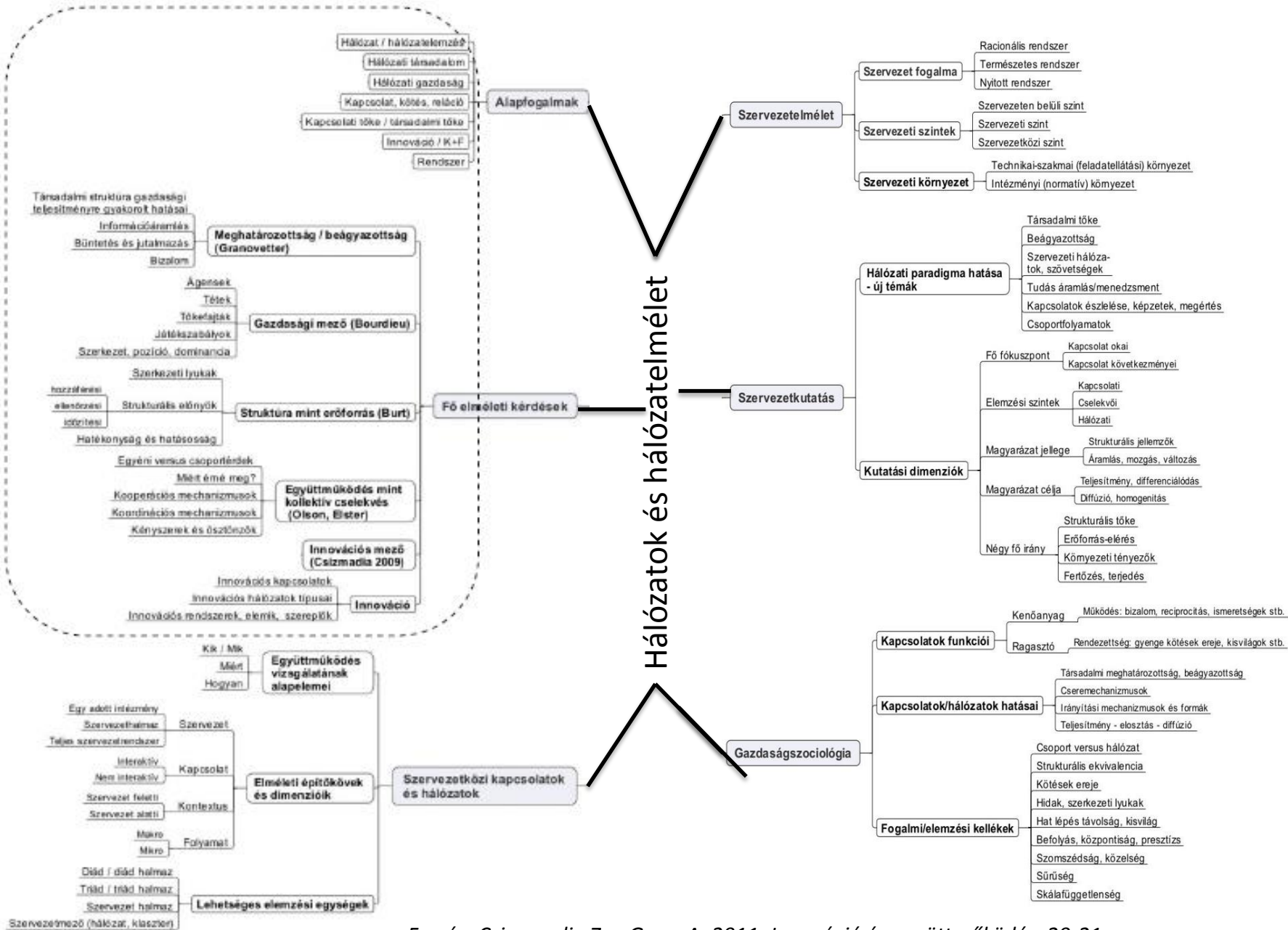
savanya.peter@eco.u-szeged.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

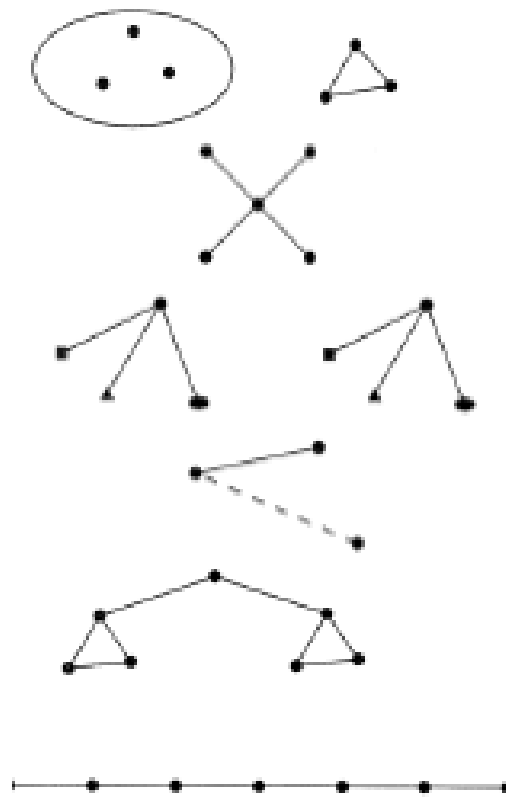

Forrás: Czizmadia Z. – Grosz A. 2011: Innováció és együttműködés. 20-21.

Elméleti háttér, hálózati fogalmak (1)

Csoport és hálózat (Simmel)	Egyén és csoportok lehatárolása és kapcsolatrendszereik értelmezése
Szociogramm, csillag (Moreno)	Centrális pozíciók jelentősége a hálózatban
Strukturális ekvivalencia (White-Boorman-Breiger, Burt)	Hálózati pozíciók értelmezése, kapcsolatrendszerek tipizálása összehasonlításokban
Gyenge kötések ereje (Granovetter)	Társadalmi működés és kapcsolati érték
Hidak és strukturális lyukak, tertius gaudens (Burt)	Kapcsolatrendszerek szerkezeti konfigurációja
Hat lépés távolság (Milgram)	Gyenge kötések gyakorlati jelentősége a hálózatokban (társadalomban)

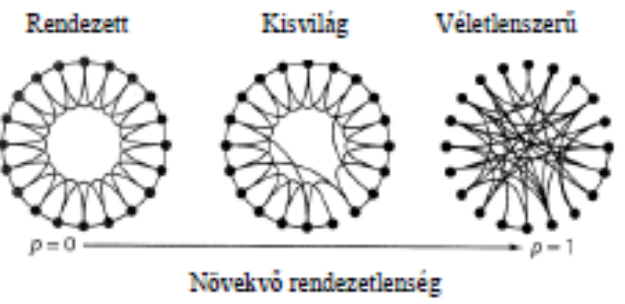
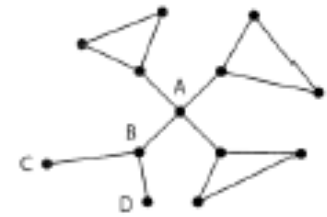
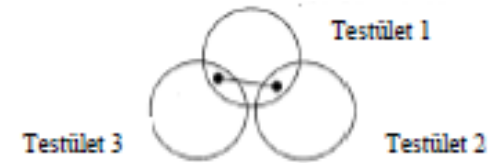
Vizuális megjelenítés

Forrás: Csizamadia Z. – Grosz A. 2011: *Innováció és együttműködés*. 33. o. felhasználásával saját szerkesztés

Elméleti háttér, hálózati fogalmak (2)

Egymást átfedő testületek és befolyási szférák (Mizruchi)	Közös szervezeti tagságon alapuló relációk hatása a hálózatban (társadalomban)
Lokális és globális hálózatok, közelség és centralitás (Freeman)	Kapcsolathálózati kontextus globális tulajdonságai
Cserefolyamatok, centralitás és hatalom (Bonacich)	Kapcsolati relációk tartalma
Sűrűség (Masden)	Cselekvési mozgástér a hálózat tagjai számára és annak hatása teljes hálózat működésére
Kisvilág elmélet (Watts-Strogatz)	Összetett rendszerek és sztochasztikus jelenségek, rendszerek rugalmassága

Forrás: Csizamadia Z. – Grosz A. 2011: Innováció és együttműködés. 33. o. felhasználásával saját szerkesztés

Hálózat kutatás

- Skálafüggetlen hálózatok (Barabási-Albert László, Barabasi 1999)
- Üzleti hálózatok elméletei (Dyer-Singh 1998, Ford-Hakanson 2006, Granovetter 2001, Gulati 1998)
- Hálózati kompetenciák elmélete (IMP iskola)
- Társadalmi kapcsolatháló-elemzés (Letenyei 2000, Tardos 1995, Wellman 1991)

Elméleti tipizálás – a hálózatok megközelítése:

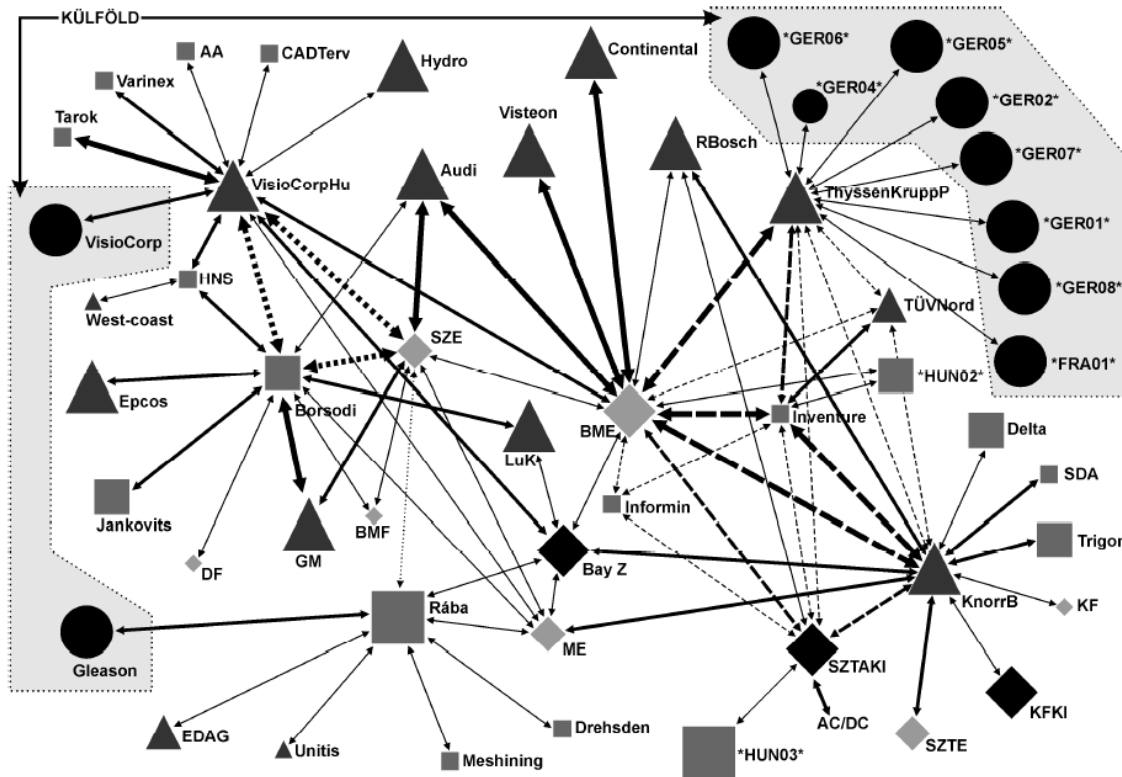
- (1) metaforikus megközelítés
- (2) hálózati feltérképezés
- (3) hálózatelemzés

Hálózati feltérképezés

Csonka L. (2009): Hálózatok az autóiparban: tanulás a kutatás-fejlesztés és innováció érdekében. Külgazdaság, 7, 89-109. o.

Autóipari együttműködések Magyarországon

Jelmagyarázat:
 ◆ Akadémiai szféra, kutatóintézet
 ■ Magyar tulajdonú vállalkozás
 ▲ Külföldi tulajdonú magyarországi vállalkozás
 ● Külföldi vállalkozás
 ◆ Felsőoktatási intézmény
 A jelek mérete az adott partner méretét mutatja.

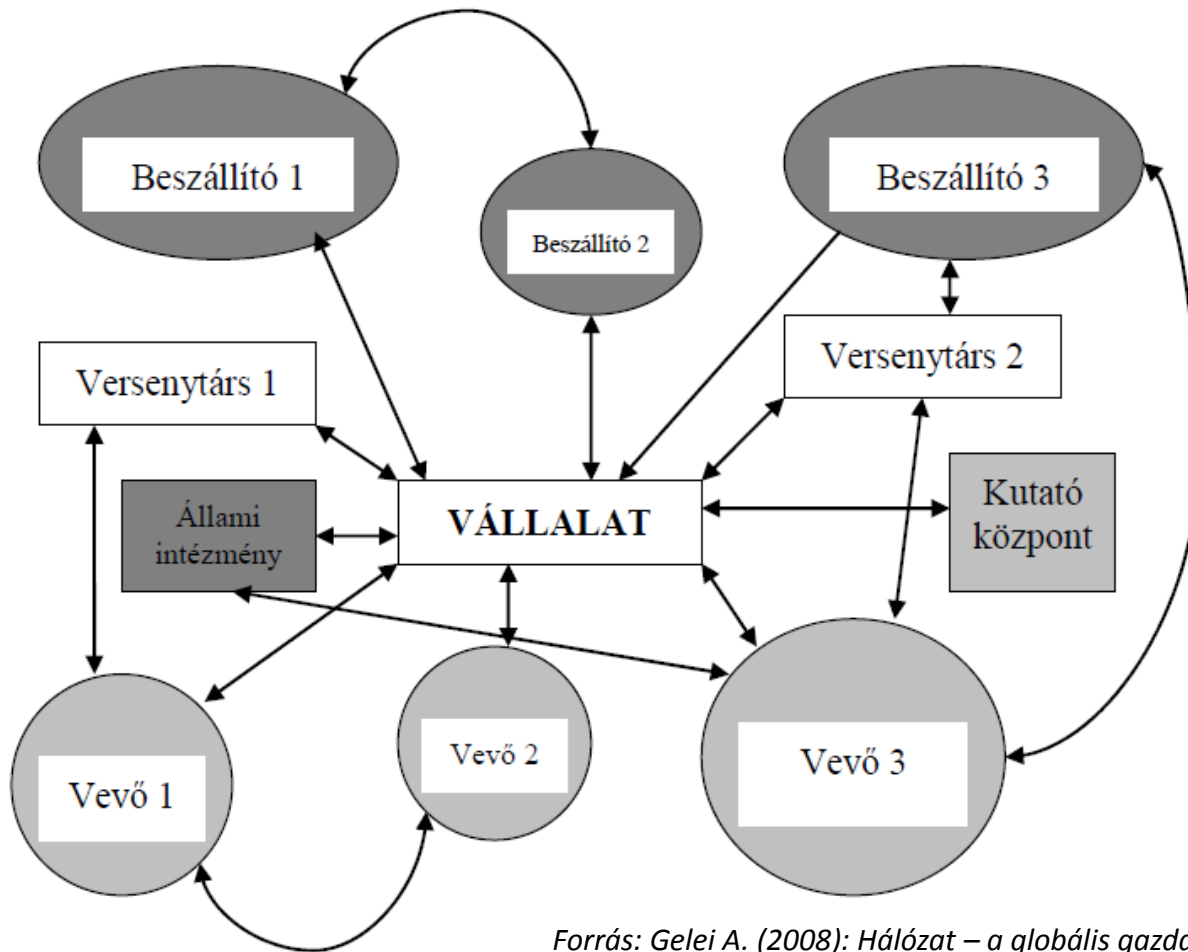
A vonalak és nyilak mérete a kapcsolat és az információáramlás irányát és jelentőségét mutatja.
 ◆·········· JRET kapcsolatai
 ◆·········· EJJT kapcsolatai
 ◆·········· Egyéb kutatás-fejlesztési és innovációs együttműködések

- Az innovációs hálózat fejlődésének vizsgálata
- Interjúk és kérdőívek, hálózat felrajzolása

Forrás: Csonka 2009, 101. o.

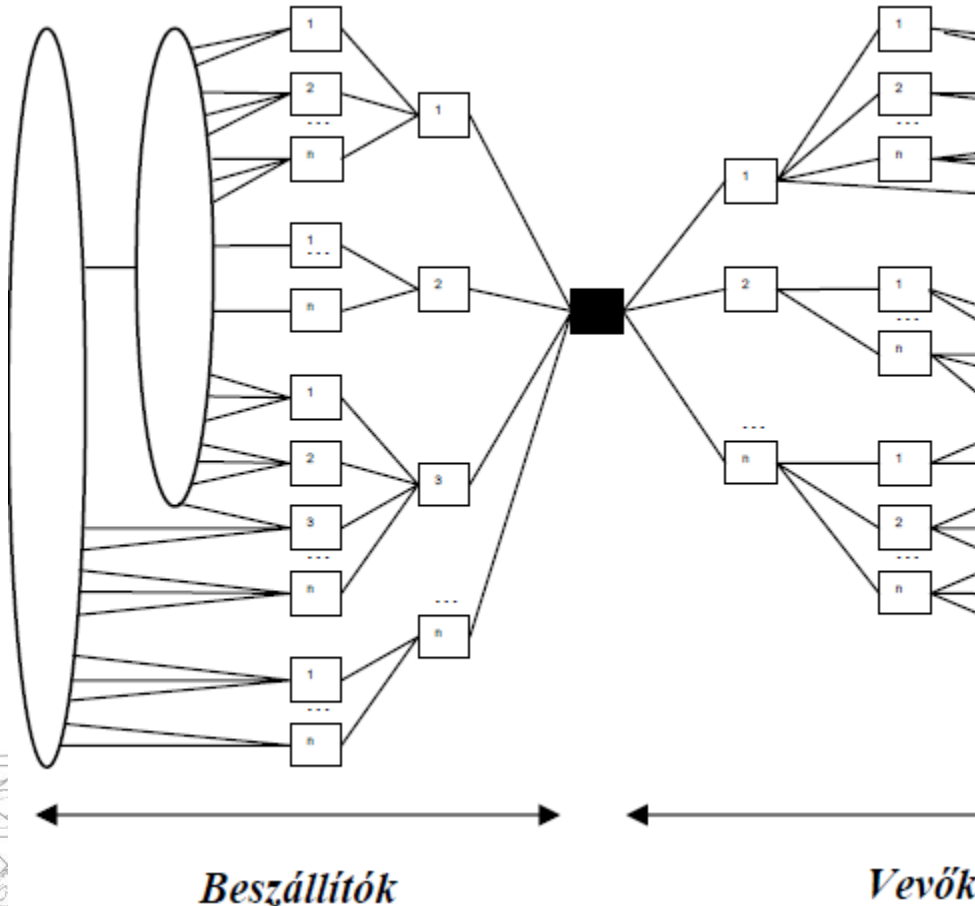
IMP (Hakanson): Az IKEA és a „Lack” asztal

A vállalati működés beágyazottsága

Forrás: Gelei A. (2008): Hálózat – a globális gazdaság kvázi szervezete. 6. o.

IMP (Hakanson): Az IKEA és a „Lack” asztal

Forrás: Gelei A. (2008): *Hálózat – a globális gazdaság kvázi szervezete*. 8. o.

- A létrehozott termék egy sokszereplős együttműködés eredménye
- A termék létrehozását egy koordinált hálózat teszi lehetővé (innovációk szerepe)
- A hálózat szereplői önérdekükön kívüli érdekeket is figyelembe kell veyenek a végső sikerhez, mely saját sikerüket garantálja
- Koordináltan fejlesztett képességek, melyek beépülnek az egy szereplők tudásbázisába és más hálózati relációban is használni tudják (más partnerekkel is kapcsolatot tart fenn a beszállító)

Érdekes kérdések

Társadalmi tőke és üzleti hálózatok létrehozásának/létrejöttének kapcsolata

Saját kutatás:

Agribusiness lehetőségei a Dél-Alföldön.
Hálózatosodás és versenyképesség.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet

A kutatás a TÁMOP 4.2.1/B-09/KONV-2010-0005 „Kutatóegyetemi Kiválósági Központ létrehozása a Szegedi Tudományegyetemen” című projekt „Információs Társadalom” alprogram, „Társadalomtudományi K+F kompetenciák fejlesztése” program keretében valósult meg.